

Ako je naša zemlja s svojimi gorami, dolinami in planjavami, s svojim morjem, s svojim dnevom in nočjo, s svojimi létnimi časi i. t. d. vstvarjena za človeka, de se na-nji svojiga stvarnika in svojiga življenja veselí; ako je stvarjena v prebivališče več ko 50,000 živalskih, in več ko 100,000 rastlinskih plemén: kakó bi mógli misliti, de bi na planétih, ki so, kot Uran 88krat, ali kot Jupiter in Saturn čez 1400krat večí od naše zemlje, in na njih lunah večna tihota in pustota bila? — de bi na njih clo nič življenja ne bilo? — nobene stvari, de bi svojiga Bogá hvalila in molila? — Nihče ne more réči, de bi na planétih tudi ljudjé bili; pozemeljski človek bi morde tudi na nobenim družim planétu živeti ne mogel. Za vsaki planét, za vsako luno bi mende mogel drugo natoro, druge lastnosti imeti. Če sončni žarki ne grejejo, ampak le gorkoto zbuja, bi se ne bilo treba bati, de bi sonce vse stvari na bližnjim Merkurji sožgalo, ali de bi vse žive stvari na daljnem Uranu mogle od mraza poginiti; na vsacim planétu ali na vsaki luni, kjer se po sončnih žarkih ravno po toliko gorkote zbuja, kolikor jo je tam potreba, bi lahko stvari s tacimi lastnostimi živele, ki bi bile ravno natori in okolišinam tistiga planéta ali lune primerjene.

Kér je Bog vsigamogočni stvarnik nebes in zemlje, bi tudi nemogoče ne bilo, na sto tavžente ali milijone plemén družih umnih bitij vstvariti, in vsaktero pléme na drugo zvezdo postaviti, kjer stvari menj ali bolj umne kakor človek po svoje Stvarnika spoznajo, in mu hvalo prepevajoč se Njega in svojiga življenja z družimi sostvarmi vred radujejo.

Ako si ravno ti, o človek! ljubčik Božji, vender si le en červec na zemlji. Tebi ni dano Gospoda soditi, ali mu prepovedovati družih od tebe menj ali več umnih bitij v življenje poklicati. Gospod je Oče vsih! Ne, kar je tebi ali tvojimu napuhu, o revni človek! ampak kar je Bogu častitljiviši, tó imaš misliti! — Bôžji mogočnosti, modrosti in dobrotljivosti, tudi človeka umnosti in ponižnosti je pa bolj primerjeno soditi, de so tudi planéti in njih lune z živimi mende tudi umnimi stvarmi napolnjene, kakor de bi taki veliki svetovi čisto prazni in tihi bili.

(Dalje sledí.)

Razjasnjenje.

Tiste majhni krompirčku enake zernja, ki so jih po oznanilu 28. lista Novic med dežjem in po dežji v več krajih Českiga, Sležkiga, Poljskiga in Štajarskiga našli, de so se ljudjé čudili in niso vedili, kaj de je to, so oblíce grahu, pšenici in práv majhni krompirčku tudi po farbi podobne in ktere pridejo od zeliša, ki povsod rase in se po Slovenskim lopática, mala ceduljka, bradovičnice ali mačoradnice (ficaria ranunculoides, Scharbock- oder Warzenkraut) imenuje. To zeliše cvetè rumeno, mal. in velk. travna, ima na dolgih repkih okroglo ali sercu enako, svitlo zeleno perje; steblica ležé po tléh; v kotiču med steblici in peresnimi repki tičé tiste oblíce ali kuglice, ki so pšenici in grahu podobne; tiste pa, ki so večí, podolgaste, in krompirju kifelčarju podobne, niso kakor une vunanji izrastki, ampak so podzemeljske koreninice tega zeliša, ktere se v klasulicah skupej deržé in niso globoko pod zemljo, ampak takó na verhu, de jih močan dež ali ploha izpod zemlje lahko izpêre, de se potem večkrat v celih kupih nad zemljo vidijo, kadar voda odtêče; tiste oblíce pa, ki se steblice deržé, odpadejo kader zeliše po dozorenji vsahne, in tudi po zemlji ležé. — Gospod Fleišman so nam prinesli na ogled nekaj tacih oblic iz botaniškiga verta, ktere bojo tudi radi vsakimu pokazali, ki jih hoče viditi in se prepričati, de taki prikazki niso nobene copernije ali čuda, ampak práv natorne reči.

Pogled v gornje kraje.

(Dalje.)

V te Savske kraje zgodopisci nek rod po imenu „Latovici, Latobici“, stavijo, kateri je že pred Kristusovim rajstvom tú stanoval. Kam je tisti rod prešel, nam nobeden povedati ne vé. Kakšen jezičnik bi tudi današnjim Zasavcam (Saveanwohner) na krajnski in štajarski strani lahko priimek dal, de so „Látovikavci“ kér imajo besedico „lát“ ali „láto“ (hier, da) v navadi, namesto ktere drugi Slovenci besedice „tù, tukaj“ (hier, da) imajo. Beseda „vekati, vikati“ pomeni blézo svinsko, pa tudi žabje vrešanje. Kaj bi bilo laglje, kakor iz teh besedi besedo „Látovikavec“ skrojiti? Kako lahko in hitro se na Slovenskim kak priimek dobí, je vsim Slovincam dobro znano. Zavij le samo eno besedico drugači, kakor jo ti zavijajo, s kterimi govoriš, in boš po tisti besedi svoj priimek dobil. Pa tudi cele okolice so ravno po takim svoje priimke dobile. Slovenci za Sotlo imajo Šenštefančane in Šmarčane, ki za tri ure od njih proti Celju stanujejo, za Jimafce in njih kraj za Jimafsko, in to od tega, kér se beseda „imel“ v njih ustah „jimef sliši; za priliko: namesto sim imel, pravijo: sim jimef. Horvate imajo nekteri za Bogmeje, kér imajo navado, de „bogme“ pravijo, kadar se perdušujejo. Južni Slovani imenujejo nas Slovence „Kekavce“, zavolj prašavne besedice „kaj“ (was), ktero v navadi imamo, kér oni namesto kaj „ča“, v nekterih krajih pa „što“ imajo, in se po teh besedah v Čakavce in Štokavce razdeljujejo.

Pri zidanim mostu (Steinbrück), ki je čez Savinjo ravno pred, ko se ona s Savo združi, razpet, je zdaj vse živo ljudí, ki kamnje za kolodvor (Bahnhof) in za most čez Savinjo pripravljajo, po kterim se bo železna cesta za Savo proti Ljubljani obernila. Tesnoba majhniga trikotja (Dreieck) na levim bregu med Savinjo, Savo in sterma goru, ki se iskro (knapp) do Save vleče, je za kolodvor, ki ga bojo na njim stavili, močno neprilícna. Tú ne bo ne ena ped ravnine prazna ostala. — Kar je Zalog pod Ljubljano do zdaj ladjam bil, to jim bo prihodnjič zidan most, kér se bo blagó, ki po Savi iz Horvatskiga pride, tukaj na železnico preložilo.

Po cesti od zidaniga mosta do Celja se voziti je prava pokora: nizadosti, de je cesta od toliko vozov, ki za železnico kamnje zvažajo, vsa rupasta: so mostiči, kterih je več na ti cesti, vsi vratolomni. Na naravarniših mestih manjka potrebnih rant, zatorej se skozi veliko nesreče tukaj godí. Ta neprilícnost za popotnike bo berž ko ne še letas mnoge strašila, v laške toplice (Tüfferer Bad) priti, ktere so od predlanjskiga leta za sprijetje velikiga števila gostov prilícno in lepo priredjene. Od zidaniga mosta do teh toplic se da v eni uri prikolesati. Kakor si je sadanji posestnik imenovanih toplic nezmerno veliko prizadel, za vse njih znotranje prilícnosti poskerbeti: je tudi vse njih okoliše, ki je pred v divji pušobi bilo, otrebiti in s murbnim drevjem nasaditi dal, med kterim so prilícni poti za sprehajanje gostov napeljani. S tem murbnim drevjem, kteriga je nekoliko 1000, se bo v nekkih letih reja židnih gosenc na velikim lahko začela. Tem toplicam ravno nasproti, ki so na desnim bregu Savinje, bo na železnici, ki po levim bregu derží, mala postaja (Station) napravljena, in kakor je beseda, bo dal ta posestnik toplic iz svojih troškov tú čez Savinjo most razpeti. Vse te prilícne okolnosti bojo tem toplicam vrednost in ime pridobile, kterih poprej še nikdar imele niso.

Eno uro viši je terg Laško (Tüffer), pod kterim se železnica po lepim in krepkim mostu iz desniga na levi breg Savinje pretegne. Tudi tukaj bo mala postaja na železnici. Še eno uro naprej in Celje je pred taboj. Vsakimu popotniku mora serce zaigrati, berž ko cesto